

19 Φεβρουαρίου 2020

Άγιος Ιωάννης της Κλίμακος: Η υπερηφάνεια είναι άρνησις του Θεού!

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Απαύγασμα πατερικής Σοφίας





Άγιος Ιωάννης της Κλίμακος.

1. Η υπερηφάνεια είναι άρνησις του Θεού, εφεύρεσις των δαιμόνων, εξουδένωσις των ανθρώπων, μητέρα της κατακρίσεως, απόγονος των επαίνων, απόδειξις ακαρπίας, φυγαδευτήριο της βοηθείας του Θεού, πρόδρομος της παραφροσύνης, πρόξενος πτώσεων, αιτία της επιληψίας, πηγή του θυμού, θύρα της υποκρίσεως, στήριγμα των δαιμόνων, φύλαξ των αμαρτημάτων, δημιουργός της ασπλαχνίας, άγνοια της συμπαθείας, πικρός κριτής, απάνθρωπος δικαστής, αντίπαλος του Θεού, ρίζα της βλασφημίας.
2. Αρχή της υπερηφανείας είναι το τέλος της κενοδοξίας. Μέσον, η εξουδένωσις του πλησίου, η αναιδής φανέρωσις των κόπων μας, ο εσωτερικός αυτοέπαινος, το μίσος των ελέγχων. Και τέλος, η άρνησις της βοηθείας του Θεού, η εξύψωσις της ιδικής μας ικανότητος, η δαιμονική συμπεριφορά.
3. Ας το ακούσωμε όλοι όσοι θέλομε να διαφύγωμε αυτόν τον βαθύ λάκκο. Πολλές φορές το πάθος αυτό αγαπά να τρέφεται από τις ευχαριστίες πού εκφράζομε στον Θεόν. Διότι δεν παρουσιάζεται τόσο αναιδής, ώστε από την αρχή να μας προτρέπη να αρνηθούμε τον Θεόν.
4. Είδα άνθρωπο να ευχαριστή τον Θεόν με το στόμα και να κομπάζη με το εσωτερικό φρόνημα. Περί αυτού είναι αψευδής μάρτυς εκείνος ο Φαρισαίος πού έλεγε στον Θεόν με απρεπή καύχησι: «Ο Θεός, ευχαριστώ σοι!» (Λουκ. Ιη' 11).

5. Όπου συνέβη πτώσις, εκεί κατασκήνωσε προηγουμένως η υπερηφάνεια. Διότι το δεύτερο είναι το προμήνυμα του πρώτου.

6. Άκουσα κάποιον αξιοσέβαστο άνδρα να λέγη: «Υπόθεσε ότι είναι δώδεκα τα πάθη της ατιμίας. Εάν ένα από αυτά, την οίησι, την αγαπήσης ολόψυχα, αυτή θα αναπληρώσῃ τον τόπο και των υπολοίπων ένδεκα».

7. Ο υψηλόφρων μοναχός αντιλέγει με σφοδρότητα, ενώ ο ταπεινόφρων δεν γνωρίζει ούτε να βλέπῃ τον άλλον αντιπρόσωπα. Δεν σκύβει το κυπαρίσσι να βαδίσῃ στην γη, ούτε ο υψηλοκάρδιος μοναχός να αποκτήσῃ υπακοή.

8. Ο υψηλοκάρδιος άνθρωπος επιθυμεί να άρχη. Και δεν μπορεί ή μάλλον δεν θέλει να οδηγηθή στην τελική απώλεια με κάποιον άλλον τυχόντα τρόπο.

9. «Υπερηφάνοις Κύριος αντιτάσσεται» (Α' Πέτρ. ε' 5), και ποιος μπορεί έπειτα να τους ελεήσῃ; «Ακάθαρτος παρά Κυρίω πάς υψηλοκάρδιος» (Παροιμ. ιστ' 5), και ποιος θα κατορθώσῃ έπειτα να καθαρίσῃ έναν τέτοιο άνθρωπο;

10. Παίδευσις των υπερηφάνων είναι η πτώσις. Σκόλοψ αυτών είναι ο δαίμων. Εγκατάλειψίς τους εκ μέρους του Θεού είναι η απώλεια των φρενών. Και τα δύο πρώτα πολλές φορές εθεραπεύθηκαν από ανθρώπους, αλλά το τελευταίο ανθρωπίνως είναι ανίατο.

11. Όποιος αποκρούει τους ελέγχους, εφανέρωσε ότι το έχει τούτο το πάθος, ενώ όποιος τους δέχεται, έχει ελευθερωθή από τα δεσμά του.

12. Αν όχι εξ αιτίας άλλου πάθους, αλλά απ' αυτό και μόνο έπεσε κάποιος από τους ουρανούς, πρέπει να εξετάσωμε μήπως και χωρίς καμμία άλλη αρετή, αλλά με την ταπείνωσι μόνο μπορούμε να ανεβούμε στους ουρανούς.

Τα 12 πρώτα κεφάλαια από τον Εικοστό Δεύτερο Λόγο, “Περί υπερηφανείας”, από την Κλίμακα του Αγίου Ιωάννη του Σιναΐτη. Μετάφραση Αρχιμανδρίτη Ιγνατίου. Έκδοση Ιεράς Μονής Παρακλήτου.